

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 7.

V Ljubljani 1. julija 1882.

Leto XII.

V tujini.

☉ kdé, o kdé si, grad temán,
In pod tebjó Ljubljana béla?
O kdé si širna ti raván,
Kder léta moja so cvetéla?

Prošla je dóba krasnih dnij,
Kot sèn, prošla mi léta mlada,
Spomín le v prsih mi živí,
Prošla iz njih je sládká náda.

Na tújej zémli zdáj živim,
Ter na domóvje mislim svóje,
Na tújej zémli se solzím,
In táre žalost srce móje.

Še vidim v duhi vse takó,
Ko nekedáj domá je bílo;
Še vém, kakó tedáj težkó
Srcé se od onódó loúilo.

Predragi oče zdaj užé
Pod gróbnó trávo mi počíva,
In blágo maternje srcé
Gomíla hládna mi pokrívá.

A znanci, kakor jaz, živé
Od svójih dáleč proč v tujini,
In kakor meni, njim srcé
Trepeče le po domovini.

Oh, enkrat naj pokléknem tjá,
Kder dragi mi nevzdrámno spíjo,
Da enkrat vsaj iz srca duá
Solzé jih móje pokropíjo.

Zató sirota jaz medlím,
Ter na domóvje mislim svóje;
Zató, zató le se solzím,
In táre žalost srce móje.

S. Magolič.

Povodnji mož.

Bil sem še otrok. Imel sem dobro babico, ki mi je večkrat kaj lepega pripovedovala. Kadar koli se je zmračilo, moji roditelji niso takó prižgali luči, nego še le tedaj, kadar je odzvonilo „Zdravo Marijo.“ A midva z babico sva v tem sedela na klópi pri peči. Malo ne vsak večer so mi pripovedovali kako novo pripovedko, katero sem jaz z odprtimi ušesi poslušal. Mnogo teh pripovedek hranim še zdaj v spominu, in tù podam tudi tebi, ljuba mladina, jedno tako o „povodnjem móži.“ Ako jo bodete čitali pazno in se vam bode dopadla, hočem vam jih še več povedati. Evo vam pripovedke!

„Kacih deset minut od bistré Save leží prijetna vas Poljane. Tù so živeli roditelji, ki so imeli sina jedinca, po imenu Blažka. Bil je v jedenajstem letu svoje dôbe. Da-si je bil Blažek drugače priden deček, imel je vendar to slabost, da se je hodil po letu vsak dan kopat. Kadar se je po pôludne šola končala, takó je šel s svojimi továriši proti Savi. Naj bi bili njegovi roditelji še tako ostro ž njim ravnali, domá bi ga ne bili mogli pridržati.

Otroci so imeli užé odločeno mesto, kjer so se smeli kopáti; tù je bila namreč Sava zeló plitva. Ali Blažek se je na tem kraji vselej z nejevolje kopal. Često je norčevaje se dejal: „Tu se naj žabe kopljejo, a ne mi; idimo raje tjâ góri, k onej jélši, kjer je Sava bistrejša in bolj deroča.“ Ali otroci so mu vselej z grôzo in s strahom odgovorili: „Bog nas varuj tja blizu iti, kjer šumí vrtinec, ki ga suče — povodnji mož.“ Blažek jim na te besede ni nikoli ničesar dejal ter je vselej pri njih ostal. Bilo je necega jako vročega poletnega dnè. Solnce je pripekalo s tako silo, kakor bi hotelo izsušiti vse potoke in studence. Nebó je bilo jasno kakor ribje okó. Ali glej! ondu izza modrih gorá vzdigujejo se polagoma temnosivi oblaki. Bilo je po pôludne; ura v cerkvenem stolpu je odbila ravno tri; šola se je končala. Kakor čebelni roj spustili so se otroci vsak na svoj dom. Denes ni bilo niti jednega nazaj, da bi se zbrali in šli k Savi. Roditelji so jim prepovedali ter jih opómneli, da se bliža huda ura. Tudi Blažku so rekli oče, da kmalu pride blisk in grom. Ali kaj je bilo denes z Blažkom? Ves dan je bil nekako nemiren, in zdaj ga je neka skrivna moč vlekla k Savi.

Bridko mu je bilo, ko je slišal očetove ostre besede, in debele solzé se mu vlijó po lepem rudečem lici. In ravno denes mora iti. Oče otidejo iz sobe in Blažek je bil sam v hiši.

Tiho se bliža k vratom, počasi jih odprè ter se ozira na okrog; a nikogar ni blizu. Zdaj smukne tiho iz hiše in teče skozi vas naravnost k Savi.

Kaj ga je vendar tako gnalo, tega niti sam znal ni; ali nekak skrivni strah in neko neznano hrepenjenje čutil je v svojem srci.

Vedno je še tekal.

Zdajci mu na uho póči zamólklo šumenje deroče Save. Kakó je to šumelo, da mu je pretresalo njegovo mlado telo. In pribežal je v gost lés, ki se vije ob reki Savi. Skozi ta gozd žuborí bister potok, izlivajoč se v Savo.

Denes se ni brigal Blažek za vse te stvarí, nego hitel je neprestano. Listje nad njim je čudno zašumevalo, kakor bi ga hotelo svariti: „Vrni se,

vrne se k ljubim roditeljem!“ Potok mu je žubórel: „Téci po tem poti nazaj, da ne bode prepozno!“ — —

Ali njegovo uho je bilo gluho. Blažek ni videl, da so se nad gozdom zbirali sivi oblaki, iz katerih je švigal blisk za bliskom.

Močnejše mu je bilo šumenje Sava na uho. Še nekaj korakov in videl je pred seboj znani vrtinec. Sava je imela kalno vodo ter je bila denes mnogo večja.

Blažek je obstal pri jélši ter je zrl v kalno vodo; gledal je v grozno šumeči vrtinec ter je poslušal to zamolklo šumenje. Vlekel je na uho in zdelo se mu je, da sliši besede: „Skóci, skóci, deček ljubi! prijetno je bivati v vodi.“ —

Ko bi znali, kako so mu pretresle te besede njegovo ubogo srcé! To je bila tedaj óna neznana moč, ki ga je vlekla k Savi.

Kakor bi trenil, vrgel je raz sebe svojo suknjico ter je stopil k derečej reki. V tem trenutku se je zablislilo na otemuelem nebu in zagromelo je, da se je zemlja stresla. — A bilo je vse zamáu! — Blažek ni slišal svarečega glasú gromenja — tudi ni videl, da ga nek človek iz vode opazuje.

Malo je še postal na bregu in — skočil je v derečo reko.

Oči so se mu zaprle, in kakor skozi kako drobno mrežo videl je, da se mu bliža mož prijaznega lica in milih oči; čutil je, kako ga je mož z rokama objel ter ga nesel s seboj, Bog si ga znanj, kam. Črna noč je nastala pred njegovimi očmi; ničesar ni več videl niti slišal.

* * *

V mehkej, kakor steklo prozornej postelji vzbudil se je Blažek. Pred seboj je videl zopet ónega moža s prijaznim licem. In ta neznan mož se je nagnil k njemu ter mu ljubeznjivo rekel na uho: „Ne boj se me deček, nè! Jaz te ljubim.“ To rekši, prijel je Blažka za roko ter ga lahko vzdignil iz postelje. Čudeč se je gledal deček okolo sebe, kajti vse, kar je videl, bilo je prozorno kakor steklo. Sredi izbe je stala miza, ondu ob steni visoka omara, in malo dalje zopet čedna skrinjica; a vse se mu je zdelo stekléno.

Tiho je dejal Blažek sam v sebi: „Kje sem li vender?“

Zdajci ga mož zopet k sebi pritisne, govoreč mu: „Je li se ne spominaš več, kako si skočil v silni vrtinec? Duša bi bila zapustila tvoje mlado telo, ako bi te jaz ne bil užé poprej ugledal ter bi te ne bil odnesel v svojo kristalno palačo. Poglej malo vèn“ in peljal ga je k oknu, „kako okolo te hiše buči Sava, a tukaj v hiši je vender vse lepo mirno in tiho. Jaz vladam pod vodo in sem gospodar te lepe palače. Ljudjé, hodeč po zemlji, imenujejo me „povodnjega moža.“

Blažek se je stresel po vsem telesu o teh zadnjih besedah, kajti slišal je pripovedovati, da je povodnji mož zeló neusmiljen in hudoben.

„Ne boj se me, jaz te ljubim, zeló te ljubim,“ dejal mu je zopet povodnji mož.

Blažek se je zdaj nekoliko ohrábril in je vprašal povodnjega možá:

„Ali ste sami tukaj?“

„Dà, dà, sam sem, sam!“ reče povodnji mož. „Tebe sem užé večkrat videl, kadar si stal ob reki in gledal v vrtinec; ter sem si vedno želel, tebe pri sebi imeti. A dobro sem znal, da bodeš denes prišel k meni, in zato sem tako vesel!“

„I če me res tako zeló ljubite, ostanem pri vas,“ reče veselo Blažek; „samo to bi rad znal ali nimate več sob kakor samo to jedino? Moji rodilji domá imajo dve; jedno večjo, drugo manjšo.“

Povodnji mož se mu nasmehne, rekoč: „Pojdi z menoj!“ in peljal je dečka po dolgem hodu v drugo sobo.

„Glej, to je moja srebrna soba“ reče mož dečku, ki se je ves osupei oziral okolo, kajti v tej sobi je bilo vse od čistega srebrá. Rad bi bil Blažek v tej sobi ostal ali povodnji mož mu reče: „Idiva dalje!“ in prišla sta v sobo, kjer je bilo vse od samega čistega zlatá, ter se je tako blestélo, kakor bi človek gledal v solnce. „To je moja zlata soba!“ reče povodnji mož.

„Tù naj ostanem,“ prosi Blažek, „tù se mi zeló dopade.“

„Lehko ostaneš“ odgovori povodnji mož; „ali poprej si moraš vse moje stanovanje ogledati.“ To rekši peljal je Blažka dalje iz te sobe.

Duri v tretjo sobo se odpró in Blažek bi se bil malo ne zgruzil od prevlicega začudenja, ako bi ga ne bil povodnji mož držal za roko.

„Glej, to je moja zadnja, demantova soba.“

Kako je Blažek vse to gledal! Sredi sobe je visela velika zala svetilnica, na katerej ni bilo sveč; mesto njih so bili sami veliki demanti, ki so sobo razsvetljevali kakor najsvitlejša luč.

V tem — ko je Blažek vse te lepote gledal — šel je povodnji mož po sobi na nasprotno stran od durij. Ondu je pritisnil neko čudno pero, in zagrinjalo, katerega Blažek poprej še opazil ni bil, ker je mislil, da je to stena, vzdigne se k višku.

„Pristópi bliže k meni!“ reče Blažku povodnji mož. Blažek pristopi in vidi, da še ni konec demantove sobe. A v tem drugem oddelku demantove sobe je bilo zopet nekaj še bolj čudnega. Skozí sobo je žubórel potóček, čist kakor najčistejši kristali.

„Umij se s to vodo in slišal bodeš, česar nisi še nikoli slišal!“ Takój se Blažek umije.

Ali glej čuda! Na uho mu je zdaj zadonelo neko nerazumno žuborenje potoka. In to tihotno žuborenje se je izpremenilo polagoma v tenko šumljanje in šepetanje dreves.

Bolj in bolj je Blažek vlekel na uho! Ta skrivnosten šepèt dreves je postajal tem močnejši in se je izpremenil v lepo zvonèč glas slavca. A Blažek je slišal užé tolikokrat slavca gostoleti in vender je bilo to gostolenje stokrat lepše! —

Ali čuj! čuj! To otožno gostolenje se je prelilo v glasove, v mile človeške glasove! Kako krasna je ta pesen; saj to ni óno šumenje potoka, niti šepèt dreves, niti gostolenje slavčeve, nego to so razumljivi človeški glasovi! Kako čudno je bilo Blažku pri srci; on ni znal, da v tem, ko te čarobne glasove posluša, minévajo ure, dnevi, meseci; on vsega tega niti občutil ní! —

In ti človeški glasovi so se polagoma zopet izpremenili v tiho žuborenje potoka.

Blažek se pri vsem tem niti ganil ni. Povodnji mož ga vzdrami, rekoč: „Idiva zdaj, da malo počineš, ti si truden.“

Komaj se je deček plazil za možem, tako tesno mu je bilo pri srci. Pred očmi se mu je naredila temá, da ni videl niti zlate niti srebrne sobe; samo óni čarodejni glasovi so mu zvenéli po ušesih.

V prvo sobo prišedši, spravi se Blažek takój v posteljo. Sladki spanec ga obide. Povodnji mož se tiho približa k dečkovej postelji. Ondu postojí ter otožno zrè v spečega otroka; potem reče sam v sebi; „Kako te ljubim! ali kaj! ti si pozemsko dete, in jaz te ne morem vedno pri sebi imeti. O, užé zdaj čutim, da se ti kmalu domotožje oglási v tvojih mladih prsih in ostaviti me moraš in jaz bodem potlej zopet sam, sam, kakor sem bil do sih dob.“

Kakor demant se mu je zablestéla solza v očesu in počasi je otišél iz sobe.

A Blažek je sanjal. Bil je zopet v demantovej sobi. Zagrinjalo se je vzdignilo samo o sebi in stopil je k potoku. Tu je poslušal zopet óno čarobno izpreminjavo milih glasov.

A zdaj se mu je zdelo vse drugače, še vse lepše in krasneje je bilo. Zdelo se mu je, da sliši domače glasove. V njegovej duši se vzdigne spomin na ljubi domači dom. Presladko šumljanje ga je spominalo na óni mali potok, ki se vije skozi gozd ter se izliva v Savo; ta šepèt se mu je dozdeval šepèt domačega gozda, skozi katerega je užé tolikokrat tekal; in to žgolénje je bilo žgolenje milih ptičic v domačem logu.

In kaj ti glasovi? — Blažek je poslušal. Ali ni to óni ljubeznjiv glas, katerega je toliko krati slišal v življenji? ali ni to glas njega premile matere? — — Dà, dà, to je glas njega matere. — Blažek vleče še bolj na uho. Čul je besede:

Dete moje, dete milo,
Jaz te kličem, a zamán!
Kam si vender se zgubilo?
Da te iščem noč in dan.

Ali vsak mi tiho pravi:
Ní mi znano, mati ne!
Pojdi, pojdi tjákaj k Savi,
Nikdo drug, le ona vé.

Izprašujem gozd šuméci,
Je li on ne vé za té,
Vprašam potok žuboréci,
Vprašam ljube ptičice.

Sava mi je zašuméla:
„O ne jokaj več britko,
Dolgo vže ne boš trpéla,
Skoraj sin objél te bó.“

Po teh besedah se Blažek zbudí ter gleda okolo sebe. „Skoraj sin objel te bó!“ zvenélo mu je še vedno po ušesih. A globoko v svojem srci je čutil nekaj, kar je malo poprej še spalo. Vsi blagi spomini na ljubo domovino so mu bili pred očmi. Žalosten, in kako žalosten je bil zdaj Blažek. Še le v tem trenutku je spoznal, koliko bridkosti je napravil svojim roditeljem, ker je tako na tihem pobegnil od njih.

Dà! ta pesenca ga je ganila; v njej je slišal mili glas svoje žalujoče matere. Solzé so mu pritekale po rudečih licih in globoko je vzdihnil: „Mati, mati!“

Ali matere ni bilo tù. Mej vratmi se je prikazal povodnji mož. Hitro je skočil Blažek iz postelje ter se oblekel.

„Čudne sanje sem imel,“ reče Blažek. „Svojo mater sem slišal, kako milo so me klicali in me povsod iskali.“ Za nekaj časa pa pristavi: „Uboga mati!“ in solze mu oči zalijó.

„Uboga mati!“ ponavlja z omolklim glasom povodnji mož. „Znal sem, da pride to hrepenenje, katerega ti jaz nisem mogel zamoriti.“ Blažek pogleda moža, ter vidi, da mož žaluje; potem vzdahne, rekoč: „Domóv bi rad k svojim ljubim roditeljem!“

„Dà, dà,“ reče povodnji mož, „jaz to užé vem; zakaj li jih nisi pozabil? Saj sem ti vse storil, da bi ostal pri meni; še celó kristalni potok, katerega še nobeno človeško okó ni videlo niti slišalo njega glasov, še celó ta potok sem ti pokazal.“

A zdaj je še tem močnejše Blažku otožna pesen po ušesih zvenéla in s solzami v očeh prosi, rekoč: „K materi bi rad, ki po meni tako zeló jočejo!“

„Ne joči se nè, deček moj ljubi“ reče z mehkim glasom povodnji mož „še denes bodeš pri svojej ljubej materi. — A kaj naj jaz počnem brez tebe?“ pristavil je mož tihotno ter objel dečka, poljubivši ga na njegovi nežni lici. „Počakaj me malo, kmalu pridem!“ to rekši otide.

Za nekoliko trenutkov odpró se duri, povodnji mož stopi v sobo in reče: „Znam, da so tvoji roditelji ubogi; kadar prideš k njim, reci, da jih povodnji mož pozdravlja ter jim pošlje ta demant za to, da so mu pustili samo nekoliko trenutkov uživati toli veliko srečo; kadar jim drago, naj ga prodajo, da bode te živeli srečno.“ S temi besedami dá povodnji mož dečku jednega ónih kámenov, ki so se v demantovej sobi tako lepo blestéli. Nato stopi k skrinjici ter odprè ozek predalček. Po vsej sobi se je v tem hipu razlila prijetna, omamljiva vonjava, ki je storila Blažka trudnega. Omamljen sede na stol ter kmalu prav sladko zaspí. Povodnji mož se mu približa, poljubi ga ter lahno vzdigne na svoji roki. — — — — —

Ko Blažek očí odprè, bil je užé na obali Save. Plaho se ozira okolo sebe, da-si mu je bilo vse znano. Naglo plane k višku ter teče po poti skozi gozd. Veselo ga je gozd pozdravljal s svojim šepetom in potok s svojim žuborénjem.

Zdajci ugleda pred seboj ljubo vas. Vse je ondu ostalo, kakor je bilo poprej. Kako je hitel po vási proti domačej hiši! Glasno mu je srce bilo od velicega veselja. Naglo je skočil preko domačega praga ter odprl hišna vrata. Ondu pri velikej mizi je sedela njegova mati. Ni se ozrla, ko je Blažek odprl vrata, misleč, da je dekla; ko je pa Blažek vzkliknil: „Mati, moja dobra zlata mati!“ ter jej padel na prsi, oj! takrat jej je strepetalo teló in hitro se je nanj ozrla.

„O Blažek, Blažek! je li res?“ in privzdignila je njega glavico ter mu zrla v solzno okó. „Moj Bog! Blažek, ti si, in nihče drug!“ ihtela je od veselja. Z gorečo ljubeznijo ga je pritiskala na svoje materino srcé in ga poljubovala z nebeško sladkostjo.

In jokala je solzé čistega veselja. „O, kako dolgo te ní bilo; denes je ravno leto in dan, odkar si se izgubil iz materinega naročja!“

Ves osupel pogleda Blažek mater in reče: „Zdaj še le umejem, kaj so pomenile starčeve besede: „Idiva zdaj, da malo počineš, ker si zeló truden!“ In kako bi ne bil truden!“

Še le zdaj ga je mati vprašala, kje je bil tako dolgo; v svojem prevelikem veselji ga poprej ni utegnila vprašati, niti jej je kaj tacega na um prišlo.

V mraku so prišli tudi Blažkov oče domóv. Blažek je jokal solze veselja. Tudi očetu je moral vse povedati, kako se mu je godilo pri povodnjem mózi.

* * *

Zopet so bili veseli Blažkovi roditelji; samo Blažek ni imel čistega veselja. Šumeča Sava ga je vedno spominjala na povodnjega moža. Neki dan se podajo Blažkov oče v bližnje mesto ter ondu prodajo za drag denar demant, katerega je Blažek v dar dobil od povodnjega moža.

Svojo staro hišo so kmalu potem prodali in zapustili vas Poljane preselivši se dalje od Save v vas, v katerej so živeli vsi do sive starosti veseli in zadovoljni.“

To je pripovedka, ki sem jo slišal od svoje babice.

Jos. Freuensfeld.

—x—

Zlata ruda.

Kmet, ki je nerad delal, pač pa želel obogatéti, najame si delavcev, da so mu zlato rudo kopali, kakor je sam trdil. Gréblji so po zemlji posev in naopično. Izkopali so sivo kamenje, v katerem so se lesketali majheni, svitli kristali. Da je ta svítal pravo zlato, o tem je bil kmet za trdno prepričan in užé si je v mislih ustvarjal brezkrbno življenje v prihodnosti.

Poslje tedaj v mesto po rudarja, da ogleda rudokòp in ga poučí, kaj in kakó ima začeti v prihodnje. Plemeniti mož stopi z vozá in peš korači po klancu k rudniku. Ogleduje pašnike na levici, travnike in njive na desnici.

Kmet ga vesel sprejme ter mu pokaže kamen, ki ga je on imel za zlato rudo. Rudar pogleda na kristalčke, popraska njih jednega in ogleda rudnik, potem uprè oči v kmeta, rekoč: „Čemu brskate za zlatom v zemljo; saj vam polno zlatá in srebra leží vrhu zemlje. Imate mastne pašnike in rodovito polje. Redíte mnogo govéd ter skrbíte, da se vam odebelé! Njive gnojíte in obsevajte, da vam rodí bogato žito! Živino in žito lahko na sejmi v zlató ali srebró izpremenite. A če bodete v dno zemlje grebli, njeno površje pa v némar puščali, družega ne dobodete, nego malo bakrovnatega kršca. In kar leží raztreseno vrhu zemlje, čemu óno iskati v zemlji?“

Te modre besede so kmeta spametfle. Še tist dan je popustil jamo ter prijel za plug. In z oralom je obogatel.

A kadar je s sosedom ali s kom drugim v poznejših letih prišel mimo zasutega rudnika, vselej je dejal, posmehnivši se: „Tù-le sem pa zlato rudo kopal, hà, hà, dokler mi óni gospod ni pred očmi posvétíl.“

Jos. Gradščan.

—x—

Angel.

Resnično nekaj zelo lepega je tukaj zgoraj nad nami! Le pogledite angela! da-si užé sam največje čudo neskončno modrega Bogá, vendar se njega oči ne morejo dosti nagledati mnogih in vedno novih krasot,

ki se mu odpirajo tu zgoraj nad skrivnostnimi oblaci. Ali vidite, kako se mu oči zamikujejo v nebeško veličastvo, in kako strmèč in čudèč se gleda v rajske lepotine? Nosnici sti mu napéti, ustni samega strmenja nekoliko odprti in kakor se mi zdí, posluša tudi godbo nebeško, godbo polno rajskih

melodij in veličastva; to nam kaže njega nežna glavca, oprta ob desno roko, katere mezinček se mu rádsti in veselja globoko vrta v nežno in okroglo njega lice!.. Pač mora biti nebeško veselje neizrečeno veliko! Kolika sreča za nas, ako bi nam bilo gledati z otročjo nedolžnostjo in občutljivostjo vse óne rajske lepóte, od katerih govori sv. pismo: „Okó ni videlo, uhó ni slišalo, niti je v srce človekovo prišlo, kar je Bog ónim pripravil, kateri ga ljubijo.“ — Morebiti se je ravnokar vzdignila zavésa zgoraj v nebeških prostorih in „Gospod“ hodi v nebeškem veličastvu, obdan od angelov in nebeških trum, prepevajóčih mu čast in slavo, s slovesno godbo, katere glasov ne more popisati nobeno peró človeško! O le gledaj in poslušaj, prav pazno gledaj in poslušaj, ti nežno in presrečno detetce, in kadar ti bode prostóst, spomni se tudi nas ter pridi in povej nam vsaj v sladkih sanjah, kar si videlo in slišalo tam góri, od koder tako prijetno sije solnce, razlivajoč svoje žarke čez vso zemljo, ogrevajoč in oživljajoč jo. O pridi, pridi in utrdi nas v boji našega življenja, da bodemo vredni tudi mi, vzdigniti se na nebeških oblacih in — če tudi le iz skromne daljave! — poslušati in gledati, kaj se godí tû zgoraj! — In, kako ti je imé, dete presrečno? Kdo si, in od kod si? Kdo so ti bili roditelji tukaj na zemlji? Ali si bivalo v ubožnej kočí pod slamnato streho, ali v prostornej, sijajnej palači? Ne odgovoriš ničesar! Dà, dà, niti slišati nočeš več o našej solznej dolini, kjer ti je bilo prestajati toliko vročine in mraza, kjer ti je nedostajalo potrebne hrane, čevljev in obleke. Mrzel kotiček v siromašnej kočí ti je bila posteljica!.. Lehák in globok vzdihljej, jeden sam mil pdgled še na svoje stariše, in — pretrgana je bila nit tvojemu nežnemu življenju, vzdignil si se na skrivnostnih oblacih in šel gledat rajskih sladkosti. O pozabi in oprosti zapeljivemu svetu skušnjav, kjer nas je tako malo, da bi prestali pravno izkušnjo življenja, a ti si jo užé prestalo, detetce milo, ter si vzprejelo najboljšo službo „angel Gospodov“ biti, da izpolnuješ Njegovo sveto voljo in poslušáš glas Njegovega govorjenja. O kako si blaženo in srečno!

I. T.

— x —

Pri krésu.

Srčno bratje se radujmo,
Kresni večer je nocój!
S petjem, krikom ga praznujmo,
Glas povzdigne vsak naj svoj!

Svetlo vžé gori gromada,
Dvíga v zrak se njeni plám,
To slovanska je navada,
Ki zdaj radost dela nam.

Tjá k gromadi se vstopímo,
Dajmo v zvezo si roké,
V pesni glase povzdignímo,
Da donelo bo v dolé:

„Slave matere sinovi
Vrli mi Slovenci smò;
Naj tekó nam sreče dnevi,
Za omiko, svóbedo!

Bog obváruj nas nezgode,
Varuj naš slovenski dom!
Sloga naj nam gaslo bode,
Vtihne naj sovražni grom!

Kot za krésno to zabavo
Les gori gromade té —
Tak za dom in božjo slavo
Srca naša naj goré!“

Josip Prosen.

— x —

Rimska cesta.

(Otročja igra.)

Tam je bela rimska cesta,
 Zlata kóla, zlata pésta,
 Kónji sívi,
 Ognjegrívi:
 Góni sveti jih Ilija,
 A na vózi je Marija,
 Sveti Peter, sveta Ana,
 Stari Josip do Ivána,
 Do Ivána krstibóga,
 Z njím ovéica nedoróga,*)
 Svilorúno jagnje bélo,
 Ki v naróčaj mu je sélo.
 Zdaj Ilija z bičem tróšči,
 Da po zemlji se zabléšči!
 Kóla grómna ropotájo,
 Kónji plámena rezgetájo.
 Zíbajo se vsa nebesa,
 Črna zemlja se potrésa.

Polna luna bledolika
 Za oblake se umika;
 Žárek njene luči jasne
 Ves v meglénem morji vgásne.
 Piš vihári,
 Dež udári,
 V hrib, dolíno z víška lije,
 In debela toča bije.
 Pride angel od Bogá,
 Perotníci dvé imá;
 Kádar z nova se zablísne,
 Déte naše k sebi stisne,
 Perotnico nanj razpné,
 Govoriti mu začné:
 „Sémkaj stópi, sinek mój,
 Nič vihárja se ne bój!“
 To mu reče in izgíne. —
 Zdájci luna zópet síne.

M—L.

Vesela družba.

Matijéku so oče pri-
 nesli iz sejma piščalko,
 kakeršno imeti je bila užé
 davno njegova želja. Takój
 vzame klobuk, na katerega
 mu je sestra pripela velik
 šopek cvetic, ter teče na
 dvorišče, da bi si ondu
 napravil veselje prav po
 svojeji volji in glavi. Na
 desno in levo se zaletáva
 skače in pleše, piska in
 vriska, da je vse pršelo okolo njega. Nogi, poprej tako neukretni, privzdí-
 gujeti in poskakujeti zdaj, kakor bi bili užé davno vajeni plesa. — To vidi
 mačka, ki je na drvah sedela in prela; v skoku je pri njem in se vrtil na
 sprednjih šapicah pred poníglavem Matijékom, kakor bi mu hotela pokazati,
 da je tudi ona izurjena plesalka. Tudi Héktor, Matijékov najljubši továriš,
 zakadí se izpred kuhinjskih vrat, kjer si je bolhe obiral in malo podremával,
 v veselo koló, in šli so vsi trije, kakor jim je velevala piščalka. Še celó
 lastovica se pridruži v veselo vrsto in leta na okolo, kakor bi šlo za stavo.
 A to še ni vse! Pisani metuljček prifrčí iz vrta in še celó nagajíva muha
 se ukrade iz kuhinje, da pleše po dvorišči in dela veselje dobrovoljnemu
 Matijéku, ki je prvič pokazal svojo umetelnost na piščalko.

— 6.

*) Nedoróga ovéica je óna, katera se nij prišla do rogov, rekše, katerej še
 niso roгови vzrastli.

Strah noge céli.

Bila sta dva tatí, vkupe hodeča krast. Nekdaj se zménita, da eden izmej njiju ukrade ovco a drugi vrečo oréhov, in potlej da se zopet snideta po nóči na pokopalíšči, kamor od straha ne sméje ob tem času nihče iti. Pripetí se, da orehov tat pride mnogo poprej na pokopalíšče, nego li ovéji, in séde tamkaj vrhu nagrobnega kamena ter začne oréhe tréti. A prišel je bil še en drug človek ravno tedáj na pokopalíšče, ter je slišal, kakor bi nekaj oréhe trlo. Takó ga je bilo strah, da je pribežal v krémo in zakričal: „peklénšček sedí na pokopalíšči in oréhe tare! Slišal sem ga sam na svoja grešna ušesa.“ V istem hipu je v krémi bil tudi 18 lét imejóč mladèc, od rojstva hrom. Ta reče: „za ne vé m kaj na svétu bi rad slišal duhovína!“ Zatorej se pogodi s korenjáškim kmetom, ondukaj bivšim, da ga ta za pol rénskega na hrbtu ponese na pokopalíšče, duhovína poslušat. Kmet ga optí, in kadar je bil ž njim srédi pokopalíšča, ugleda oréhov tat v ponočnej temí, kakor bi nekaj šlo proti njemu. Ker je mislil, da se vrača továriš, ukradeno ovco na hrbtu nesoč, hitro zavpíje na glas: „kaj neseš? Debelo ali mršavo?“ Kmet se je tóli prepadel, da je šépa odvrigel in dejál: „Bog vé, če je debelo ali mršavo!“ S tem je zbežal nazaj, od koder je bil prišel; a tam je uže dobil hromcà, ki je od straha takó hitro cedíl, da je pred njim bil spet v krémi. Strah noge céli.

—*—

O sínu, roditelji in strijci.

Vladal je rimski cesar Tit, kateri je bil razglasil zakon ter nanj postavil smrt, ako ne bi otroci podpomagali svojih roditeljev. Ob tej dóbi je neki óca imel dva siní, rodna brata mej sobój. A Bog je potem jednemu od njiju dal tudi siní, kateri je pozneje videl svojega strijca ljuto stradajočega v potrebi. Takój ga jame rediti na veliko nezadovoljstvo svojega óče, kateri ga zató spodí jezen od sebe. Ali ta mladenič je strijca vender še hranil ter mu dajal, kar je koli utrpél. Zgodí se, da strije pozneje obogátí, a mladeničev roditelj oubóža. Blagí sin, to vídevši, takój začne redíti svojega óčo, zdaj zopet na bridko nezadovolje strijcu, kateri mu je to prepovedoval ter ga pognal od sebe, govoreč: „dragi moj! anda veš, kakó sem jaz bil siromašen, ter dajal si méni tí vsega, česar koli sem potreboval, in zatorej sem te bil prijel rad v svojega sinú ter i v svojega naslédnika; a nezahvalen otrok ne vzame nasledja, nego dano bode posinóvljencu. Ker si tí bil nezahvalen, kadar si érez mojo prepoved hranil svojega óčo, ne dobodeš mojega neslédstva.“ Odgovorí mladenič: „nikdo se ne more kaznovati za to, kar zakon velí in zapoveduje; a zakon svojega srca in písmo učita vsacega, da je sin dolžen roditelja najbolj spoštovati in podpomagati v siromaštví; obtorej mí po nikakeršnej pravdi ne moreš tí odvzeti nasledja.“ Strije je to razumel ter se pomíril ž njim in z bratom svojim, roditeljem vrlega mladeniča.

—o—

—*—

Avstralski otočani.

zemlje Avstralijo, katero so v 17. stoletju Holandeži odkrili ljudem. Ako vzamete zemljevid v roke, našli bode, da Avstralijo obliva ob vseh straneh veliki ocean, samo na zahodnej strani sega indijski ocean do njene celne, ki se „Nova Holandija“ imenuje. Z mnogobrojnimi otočji vred méri Avstralija 88,700 □ Mirijametrov.

Prvotni prebivalci Avstralije so malajskega plemena ter se ločijo v Nigrite in prave Malajce. Negriti prebivajo po Novej Holandiji, kjer so v mnogo manjših razrodov razdeljeni. Po severnej polovici hodijo navadno nagi okolo, a po južnej se pokrivajo z živalskimi kožami. Telo si radi lepšajo in mažejo z raznimi barvami ali se pa tudi ranijo na več krajih svojega telesa, posebno po obrazu, ker se jim take brazgotine zdé posebno lepe. — Pravi Malajci, kakeršne vam denašnja podoba kaže, živé po južnih avstralskih otocih, posebno po Novej Zelandiji, ki obsega dva velika otoka. Malajci so razdeljeni v mnogo razrodov, ki se po telesu med seboj razlikujejo, a po jeziku, navadah in šegah, še celó po svojej veri so si pa zeló podobni. — Angleži, sedanji gospodarji Nove Zelandije, hudo preganjajo prvotne stanovalce, zato se pa njih število vedno bolj znižuje.

Malajci so bili nekda j silno surovi in divji ljudožerci. Stari kralj Titavajski je trdil 1687. l. Holandežem, da ga ni boljsega grizljeja od človeških rok in lica. Najsuróvejši v tej zadevi so prebivalci Fidžijskih otokov. Dobijo se še nekateri prebivalci Nove Zelandije, ki pijó še dandenes gorko kri svojih sovražnikov. — L. 1823. se je med Malajci začelo širiti krščanstvo, ki jih je kmalu tako ukrotilo, da so se jeli pečati s poljedelstvom, obrtom in trgovino.

Zgodovinsko - mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

VI. Lož.

Lroti zapadneji strani od čudnega Cirkniškega jezera se razprostira prijazno mestice Lož. Po teh krajih so bile že za časa Kristovega rojstva rimske naselbine. Na hólmei, ki se vzdiguje na zapadneji strani od mesta, poleg Staregatrga, stalo je Japodsko mesto Terpe z imenom. Ko se je namreč rimski cesar Avgust bojeval z Japodi, ki so bivali to stran snežnikov, prišel je najpred do mesta Terpe. Prebivalci so zapustili iz strahú pred Rimljani mesto ter se poskrili po gozdih. Avgust ni razrušil mesta, češ, da se prebivalci zopet vrnejo in mu podvržejo. — Od tega mesta je držala rimska cesta do glavnega mesta Japodov, ki se je Metul zvalo, in je bajè stalo na kraji, kjer je denes vas Metule. Metul je bil najznamenitejše mesto Japodov, ki se je dolgo branilo Rimljanom. A cesar Avgust je to staro mesto premagal ter popolnem razrušil. To mnenje starinoslovcev potrjujejo razni rimski napisí in slédi starega zidovja, kakor tudi razne lončene posode iz óne dóbe in rimski novci (denarji), ki so se našli v tej okolici.

V srednjem veku so bili posestniki Loža gospodje iz imenitne rodovine „Ložkih gospodov.“ Leta 1282. je tu gospodoval Rusko, ki je omenjenega leta napadel z Hermanom in Volfrardom Loškim neka posestva bistriškega samostana in si jih skušal prisvojiti. „Slednjega iz te rodovine so ubili kmetje blizu Soteske na Dolenjskem. V spomin tega zločinstva so nanesli mnogo kamenja na óni kraj, ki se še denes vidi“ — piše Valvazor.

Pozneje se nahaja Lož v posestvu Oglejskih patrijarhov, ki so tu zapovedovali ne le v cerkvenih, nego tudi v svetnih rečéh. — Ko se je bojeval goriški grof Henrik III. v letih 1309—1312. z Oglejskim patrijarhom Otobonom, prisvojil si je med družimi posestvi tudi Lož, katerega ni hotel toliko časa patrijarhu zopet izročiti, dokler ga ta ni prisilil v novem boji k temu. Patrijarh Bertrand je pa 1335. leta Lož dal v fevd Ortenburškemu grofu Henriku. A Ortenburgi so si ta fevd prisvojili kot lastno imetje. Zategadel se je pritožil 1359. leta patrijarh Ljudevit pri cesarji Karolu IV. in zahteval, naj se Oglejskej prestolici med družimi posestvi vrne tudi Lož, ker so Ortenburški grofje pozabili na svoje fevdne dolžnosti do patrijarhov. Kljubu tej pritožbi so Ortenburgi obdržali Ložka posestva dotlej, da je izmrla rodovina. Posamezni člani so češče tu bivali; tako Herman III., ki je tudi tu umrl 1351. leta. — Ortenburški grof Friderik je volil o poroki svoja posestva Celjskim grofom, če umrje brez otrok. Tako je prišel Lož 1420. leta v roke Celjskim grofom. V prepiru s Celjskimi grofi 1436. leta je oblegal avstrijski nadvojvoda in poznejši rimsko-nemški cesar Friderik IV. (od 1439—1493. l.) Lož. Nabral si je vojakov po Kranjskej in Istriji. Sreča mu ni bila mila. Posadka Celjskih grofov odprè iz zvijače njegovim vojakom vrata; oblegalci jo uderó noter. A vrata se zopet zapró, in posadka pomorí vse, ki so bili prišli noter. Potem plane na oblegalce, zapodí jih v beg in pobere orožje. Drugi dan pride nadvojvodov stotnik Kristof Fladničar z močnejšim oddelkom vojakov pred Lož, misleč vzeti ga z naskokom. Ali neki čevljar ga pri na-

padu zabóde z nožem in umori. Kadar vojaki vidijo, da je poveljnik umorjen, zbežé in se razkropé na vse strani. Posadka hití za njimi in jih mnogo pomori. — Lož je ostal Celjskim grofom dotlej, da ni slednji iz te mogočne rodovine, ki je Kranjskej vzročila toliko zlá, izdihnil svoje duše pod mečem Ogrov. Leta 1460. je prišel Lož avstrijskim vojvodam v last. Ti se ga zastávljali raznim imenitnim rodovinom.

Za tega časa je bil Lož še trg, ki je pa imel svojega sodnika. L. 1447. se nahaja v Loži sodnik Janez Hoehenkircher. Kupil je ónega leta od tržana Janeza Goldschmida in njegove žene Katarine posestvo na Vrhniki. Za pričo se čita Baltazar Lamberg, grajski grof v Loži.

Pri turških napadih v letih 1471, 1472 in 1476 sta Lož in okolica silno veliko trpela; hiše so bile požgane, a prebivalci ali pomorjeni ali pa v sužnost odpeljani. Mi si še niti misliti ne moremo, kaj so nekđaj naši prádedi trpeli pred divjim Turkom. Oglejmo si nekoliko napade v ónih letih. Leta 1471. so pridrli Turki trikrat na Kranjsko. Prvič prilomastijo nenadoma preko Hrvatskega v našo domovino, divjajo tri mesece, požigajoč in moreč po deželi, ter odpeljejo nad 20.000 kristijanov v sužnost. Kadar Turčin pospravi svoj plén, vrne se po istem potu kakih 10.000 roparjev zopet na Kranjsko. Turki plénijo in požigajo po deželi ter odženó družih 20.000 Slovencev v turški jarm. To krutemu roparju še ni bilo dosti. Bosniški poveljnik pride tretjič preko Vinice na Kolpi s 15.000 konjiki. Roparji se razlijó, hūdourniku jednako, po Kranjskej in sosednej Savinskej dolini, plénijo, moré in požigajo, da je gróza. Neizmerna kvara, ki so jo tega leta vzročili Turki Kranjskej deželi, vidi se po nekoliko iz Celjskih stotnikov poročila, katero so poslali cesarju in državnemu zboru v Ratizbono. Omenjeno poročilo pravi, da je bilo na Krausjem 40 cerkvâ, 5 trgov in nad 200 vasi razrušenih in *vropanih*. — *Naslednje leto je bilo nadaljevanje krutosti in nesreče. Že meseca marca so prilomastili Turki v deželo, razsajali po Notranjskem in vpepelili cerkev matere božje v Cirknici, kakor svedoči še denes latinski napis na vnanjem zidu cerkve. Od tod jo mahnejo proti Ljubljani in se vtaborijo na treh krajih, za sv. Krištofom v takó zvanéj „jami,“ v Šiški in na Poljanah. Požigali in plénili so po okolici ter zapalili cerkev sv. Petra — Največ sta trpela Lož in okolica 1476. leta. Na praznik sv. Marjete je prišlo kakih 5000 turških kónjikov iz Hrvatskega na Krko proti Brežicam. Ker niso mogli preko narasle Save, krenejo preko Novomesta na ubožni Kras. Tu zapálijo Lož, a prebivalce ali pomoré ali pa v sužnost odpeljó. Kadar divja druhal malo ne vso Dolenjsko in Notranjsko opustoši, odrine preko Kočevja iz dežele. V jeseni istega leta so zopet pridrli preko Kočevja, Ribnice, Blok in Cirknice, plénili so okolo Loža, po Krasu in Istriji. — Grózna je bila nesreča, katero je napravil Turek tega leta Krauskej deželi, a še posebno Ložu in okolici. Ni je bilo skoraj družine, katera bi ne bila žalovala po sorodniku, ki je bil ali ubit ali pa v sužnost odpeljan; ni je bilo družine, katera bi ne bila žalostnim srcem gledala na razvaline svojega ímetja.*

To strašno nesrečo omenja cesar Friderik IV. sam v ustanovnem pismu Ložkega mesta, ki ga je dal v soboto pred tretjo postno nedeljo 1477. leta, ovako: „Ker so neverni Turki že več let sém napadali z vojsko, in še vedno napadajo in plénijo po naših vojvodinah: Štajerskej, Koroškej in Krauskej,

in so naš trg Lož na Kranjskem do čistega pokončali in požgali, zategadel smo sklenili, da se ta naš trg Lož utrdi in za naše meščane in ljudi trdnjava sezida. Jako smo si vzeli k srci teh naših podložnih meščanov in ljudi grozno nesrečo in kvaro, katero so jim naredili Turki, — in katere se jim je še vedno bati, če se ta kraj ne utrdi in sezida trdnjava.“ Tudi je cesar na gorečo prošnjo prebivalcev, in pa, da bi utrjenje Loža bolje pospeševal, povzdignil trg v mesto ter mu podelil pravice, kakeršne imajo druga njegova mesta na Kranjskem, vzlasti Novomesto. Mej drugim jim je dovolil, da si smejo voliti svojega sodnika in mestno svetovalstvo, kakor tudi, da imajo pravico krvave sodbe v mestnej okolici; pobirati mitnino in dac od kupcev; pravico ribjega lova v Cirkniskem jezeru in sosednih vodah, semenj v dan sv. Mihaela, ki je bil prestavljen sèm iz Oblok, ker so tudi ta kraj Turki požgali; svobodno imetje in bivanje v novo ustanovljenemu mestu vsem, ki se v njem naselè. Tudi je dal mestu lasten grb in pečat. Na mestnem grbu je videti na zelenem polji podobo krščanskega viteza sv. Jurija na konji v zlatej obleki, ki se bojuje z zmajem; njemu na strani kleči v zlatej obleki devica s sklenenima rokama. Z jednacim pečatom so pečatili tudi uradne liste. Istega leta je oprostil cesar na sedem let vsacega davka óne, ki se naselè v mestu. Tudi poznejši vladarji so potrdili mestu njegove pravice, takó cesar Maksimilijan I. 1493. l. v dan sv. Lucije; Ferdinand I. v dan 13. marca 1526. l. kot avstrijski nadvojvoda, a kot rimsko-nemški cesar v dan 5. oktobra 1548. leta; nadvojvoda Ernest, s priinkom „Železni“ z Dunaja v dan 3. avgusta 1593. leta; cesar Leopold I. 1660. l. in slednji cesar Franc I. v dan 24. decembra 1832. l. s pristavkom: „kolikor so še v novejšem času veljavne.“

Od kar je Friderik IV. Lož povzdignil v mesto, napredovalo in cvetelo je bolj in bolj. Bilo je obzidano z močnim obzidjem in kupčija je bila v mestu jako živahna. A pri vsem tem je ostalo mesto majhno in neznančno, da-si ima jedno predmestje. V novejšej dóbi so razrušili mestno obzidje. Od kar je dobil Lož okrajno sodišče, stori se mnogo za olepšanje mesta.

Razvaline starega gradú nad Ložem so denes malo ne take, kakeršne so bile za časa Valvazorja, in videti je, da se v teku časa ni mnogo razsulo.

Kake četrt ure od Loža je Staritrq, kjer je tudi farna cerkev. Ta fara je silno stara. Že 1230. leta se nahaja tu župnik Rudolf, in 1298. l. Friderik. K tej fari so poprej pripadale tudi Bloke. Farna cerkev je posvečena sv. Juriju. Bila je sezidana v gotiškem zlogu sredi 16. stoletja z dvema vrstama stebrov, ravnim stropom po sredi in obokanim korom. Pozneje se je cerkev popravila, pa tudi izgubila prvotni slog. Novoprezidano cerkev je blagoslovil goriški nadškof grof Mihael Athems v dan 23. junija 1761. l. Zvonik stoji od cerkve ločen na desno — pri vhodu. Fara je bila nekđaj zeló razširjena; še denes ima 22 podružnic in 3 kapele. Izmed teh je cerkev sv. Petra v mestu na malej visočini. Izmed vseh najstarejša je bajè cerkev presvete Trojice na knježnjaj nji.

Sedanje mesto ima 800 prebivalcev, ki se živè z obrtom in poljedelstvom. Posebno živahna je kupčija z úsnijem in živino.

Razne stvari.

Drobtine.

V dan 22. pretečenega meseca pokosila nam je nemila smrt zopet vrlega domoljuba in prijatelja učeče se mladine. Umril je v Vipavi preč. g. dekan Jurij Grabrijan, častni kanonik, vitez Franc-Jozefovega reda i. t. d., rojen v Adlešičah v dan 22. marca 1800. leta, posvečen v dan 27. avgusta 1825. l. — Blagi pokojnik je bil občespoštovan, velik dobrotnik siromakom, posebno gostoljuben in tudi našemu listu užé iz početka jako prijazen. Bodi mu zemlja lahka in v miru naj počiva!

(Naopačna pisava) Navadno pišemo: 15. aprila, 15. maja, 15. junija 1882. leta, kar pa ni, da bi posnemali, ker leto nima 15 mesecev aprilev, majev, junijev itd. Pravilnejše je torej, ako pišemo v dan 15. aprila, maja itd.

(Največja puščava na zemlji) je Sahara med Egiptom in atlanskim oceanom razprostrta preko 63100 □ Mirijametrov; ima tedaj 10krat večje površje nego vsa avstrijsko-ogerska monarhija, ki meri 6225 □ Mirijametrov.

Kratkočasnica.

* *Gost*: „Krčmar! ako bi vi pametni bili, lahko bi na dan po celo vedro vina več iztočili! — *Krčmar*: „Aj, aj, povejte mi gospod, kako bi bilo pač to mogoče?“ — *Gost*: „Jaz mislim, ako bi vi boljše mero dajali, ter bi ne manjkalo vselej za dva prsta vina, kadar ga komu na mizo prinese.“ —

Slovstvene stvari.

* Prišel je na svetlobo 1. zvezek „Jos. Jurčiča zbranih spisov pod naslovom: „Deseti brat.“ Založil in na svetlo dal odbor za Jurčičev spomenik, uredil Fr. Levce. V Ljubljani, 1882. Natisnila „Narodna tiskarna. Cena 1 gld. — Z velikim veseljem pozdravljamo Slovenci to novo in težavno podjetje naših pravih domoljubov, ki vse svoje sile žrtujejo v to, da bi se nam množilo naše domače slovstvo, in to še posebno na tako zvanem lepoznanškem polji. Vsa Jurčičeva dela na svetlobo spraviti v posebnih zvezkih, to podjetje mora vsacega domoljuba razveseliti globoko v srcé, kdor ni nasprotnik našemu leposlovnemu napredku. Knjiga „Deseti brat“ je zdaj užé drugič natisnena, ker se je prvi natisek užé pred več leti popolnem razprodal. Ta toliko priljubljen Jurčičev roman, priporočamo vsem zavédnim Slovincem, da si ga kupijo in pomnože ž njim svojo knjižnico, v katero nabirajo knjige slovenskega lepoznanstva. Umeje se, da je knjiga pisana za odrasle, zavédne ljudi, in takim jo tudi priporočamo. Želimo najboljšega vspeha!

☛ Vse óne naše čest. gg. naročnike, katerim je naročnina za prvo póluletje potekla, prosimo najljúdnjejše, da bi naročnino najpozneje do 20. t. m. obnovili, da bodedo znali, komu nam je list še dalje pošiljati in komu ne. Tudi óne naše čest. gg. naročnike, ki nam še vso letošnjo naročnino dolgujejo, prosimo, naj svojo obljubo kmalu stórt, in naj nam verujejo, da nam lista brez materijalne podpore izdajati ni mogoče. Nadejamo se, da bodedo imeli do 20. t. m. vse zaostanke poravnane. Bog!

☛ Tretji zvezek „Knjižnice slovenske mladini“ pod naslovom: **Sreča v nesreči** bode koncem tega meseca dotiskana in brš jo bodedo želi razpošiljati vsem ónim, ki so se na njo naročili. Kdor jo želi imeti, naj nam dopošlje 40 kr. in dobéde jo poštnine prosto, kakor hitro bode gotova.

Ured. „Vrtčevo.“

„Vrtce“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napiš: Uredništvo „Vrtčevo,“ mestni trg, štey. 9 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.